

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "การส่งเสริมการขายและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการซื้อหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ" ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม(Questionnaire) ตลอดจนรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบลึก (Depth Interview) กับผู้บริหารที่รับผิดชอบแนวนโยบายการส่งเสริมการขายของหนังสือพิมพ์ที่ใช้ศึกษารวม 4 ฉบับ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้จะศึกษาจากประชากร 2 กลุ่มด้วยกันคือกลุ่มของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจจำนวน 4 ฉบับได้แก่ ฐานเศรษฐกิจ ประชาชาติธุรกิจ คู่แข่งธุรกิจ และผู้จัดการรายสัปดาห์ โดยให้ผู้บริหารที่รับผิดชอบแนวนโยบายการส่งเสริมการขายของบริษัทผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับรวม 4 คนซึ่งได้แก่

1. นายชัยวัฒน์ วนิชวัฒนะ ผู้อำนวยการบริหารกองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ ฐานเศรษฐกิจ บริษัท ฐานเศรษฐกิจ จำกัด
2. นายอุดม จีระวิวิธพร ผู้อำนวยการกองจัดจำหน่าย บริษัท ฐานเศรษฐกิจ จำกัด
3. นายณรงค์ จุนเจือศุภฤกษ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท มติชน จำกัด(มหาชน)

4. นายกนกศักดิ์ ชิมตระกูล บรรณาธิการอำนวยการ บริษัท คู่แข่ง จำกัด

เป็นตัวแทนในการให้สัมภาษณ์แบบลึก (Depth Interview) ถึงนโยบาย และรูปแบบตลอดจนกิจกรรมด้านการส่งเสริมการขายของหนังสือพิมพ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลา ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ.2537 - 31 ธันวาคม พ.ศ.2538 ส่วนผู้จัดการรายลับคำที่ใช้วิธี สืบค้นข้อมูลในระดับทุติยภูมิ (Secondary Source) จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นกลุ่มที่สองซึ่งทำการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) คือ ผู้ซื้อหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะ ผู้อ่านซึ่งกำลังศึกษาหลักสูตรมินิเอ็มบีเอ (MINI MBA) บัณฑิตเอ็กซีคิวทีฟ เอ็มบีเอ (YOUNG EXECUTIVE MBA) เอ็กซีคิวทีฟ เอ็มบีเอ (EXECUTIVE MBA) และเอ็มบีเอ (MBA) ใน มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครรวม 5 แห่ง เนื่องจากส่วนใหญ่เป็น กลุ่มนักธุรกิจที่ประกอบอาชีพค้าขาย เป็นเจ้าของกิจการ หรือเป็นพนักงานบริษัทเอกชนที่ มาหาความรู้เพิ่มเติม มักมีความเกี่ยวข้องในสายงานธุรกิจ ต้องเปิดรับข่าวสารด้านนี้โดยตรง จึงนับว่าน่าสนใจที่จะทำการศึกษาเพราะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ- เศรษฐกิจ โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 300 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

-ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อกำหนด สถานที่ที่จะใช้สำรวจ โดยเลือกมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนรวม 5 แห่ง ดังนี้ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยศรีปทุม

-แบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) แยกตามมหาวิทยาลัยที่ สังกัด 5 แห่ง ในสัดส่วนดังนี้คือ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน 100 คน
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	80 คน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	40 คน
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	40 คน
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	40 คน
	รวม 300 คน

- เลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยพยายามกระจาย
กลุ่มตัวอย่างไปยังทุกชั้นปีการศึกษา และสาขาวิชา

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

กิจกรรมการส่งเสริมการขาย ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ซื้อเกี่ยวกับการแจก
หนังสือพิมพ์ฟรี การแถมสิ่งพิมพ์ฉบับพิเศษ การชิงโชค เป็นต้นว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
การซื้อหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจอย่างไร วัดตัวแปรด้วยการประเมินเป็นค่าคะแนน
ระดับต่าง ๆ (Rating Scale) ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดค่าคะแนนเป็น	5
มาก	กำหนดค่าคะแนนเป็น	4
ปานกลาง	กำหนดค่าคะแนนเป็น	3
น้อย	กำหนดค่าคะแนนเป็น	2
น้อยที่สุด	กำหนดค่าคะแนนเป็น	1

การรับรู้และความคาดหวังด้านคุณลักษณะต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ
ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ซื้อเกี่ยวกับความต้องการด้านภาพลักษณ์ คณะผู้จัดทำ รูปเล่ม

ข่าวปก ภาษาส่วนวงการเขียน คุณภาพเนื้อหาทั่วไป ราคาจำหน่ายหรือค่าสมาชิก ความสะดวกในการซื้อหา การส่งเสริมการขาย การจูงใจจากตัวแทนขาย การโฆษณาตามสื่อต่าง ๆ และการประชาสัมพันธ์ จากหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจแต่ละฉบับว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การซื้ออย่างไร วัดตัวแปรด้วยการประเมินเป็นค่าคะแนนระดับต่าง ๆ ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดค่าคะแนนเป็น	5
มาก	กำหนดค่าคะแนนเป็น	4
ปานกลาง	กำหนดค่าคะแนนเป็น	3
น้อย	กำหนดค่าคะแนนเป็น	2
น้อยที่สุด	กำหนดค่าคะแนนเป็น	1

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง รายได้ และเครื่องอุปโภคบริโภคที่ทันสมัย วัดตัวแปรด้วยการแบ่งกลุ่มหาความถี่

พฤติกรรม การซื้อหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ ได้แก่ วิธีการซื้อ สถานที่ที่ซื้อ และเหตุผลที่ซื้อ

วิธีการและสถานที่ที่ซื้อ ได้แก่ เป็นสมาชิกกับนสพ.โดยตรง รับจากสายส่งประจำ ชื่อจากร้านขาประจำ ชื่อจากร้านที่สะดวกที่สุด วัดตัวแปรด้วยการแบ่งกลุ่มหาความถี่

เหตุผลที่ซื้อวัดตัวแปรด้วยการแบ่งกลุ่มหาความถี่

หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ ได้แก่ ฐานเศรษฐกิจ ประชาชาติธุรกิจ คู่แข่งธุรกิจ และผู้จัดการรายสัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีด้วยกัน 2 ส่วนคือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารที่รับผิดชอบนโยบายด้านการส่งเสริมการขายของบริษัทผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ที่ทำการศึกษามีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์

เป็นคำถามเกี่ยวกับนโยบาย การวางแผนตลอดจนกิจกรรมการส่งเสริมการขายของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ ในช่วง 2 ปีคือตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ.2537 - 31 ธันวาคม พ.ศ.2538 ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนงบประมาณของการส่งเสริมการขาย การเลือกใช้กิจกรรมการส่งเสริมการขายอุปสรรคและปัญหาในการจัดการส่งเสริมการขาย และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของการเลือกใช้รูปแบบการส่งเสริมการขายในอนาคต เป็นต้น

-ส่วนเครื่องมือที่ใช้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจเป็นแบบสอบถาม มีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

แบบสอบถาม

-ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน/ซื้อหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ เช่น ความบ่อยครั้งในการอ่าน ชื่อหนังสือพิมพ์ที่อ่าน วิธีการซื้อ และเหตุผลในการซื้อ เป็นต้น

-ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ซื้อที่มีต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยจูงใจให้ตัดสินใจซื้อ

-ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ซื้อที่มีต่อกิจกรรมการส่งเสริมการขายของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยจูงใจให้ตัดสินใจซื้อ

-ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ซื้อเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง รายได้ และเครื่องอุปโภคบริโภค ที่ทันสมัย

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยวิธี Alpha coefficient ของ Cronbach เฉพาะคำถามในส่วนที่ 2 และ 3 รวม 6 ข้อ เนื่องจากเป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามสูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2534)

$$\alpha = \left\{ \frac{k}{k-1} \right\} \left\{ 1 - \frac{V_1}{V_t} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าความเชื่อถือได้

k คือ จำนวนข้อ

V_1 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

V_t คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 2 คำถามข้อ 6 มีค่า 0.78 คำถามข้อ 7 มีค่า 0.85 และส่วนที่ 3 จากคำถามข้อ 8 มีค่า 0.87 ถือว่าเครื่องมือมีความน่าเชื่อถือ

สำหรับความเที่ยงตรง (Validity) ได้นำแบบสอบถามไปขอคำแนะนำตรวจแก้ จากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เริ่มเก็บข้อมูล ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2539 มีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

กรณีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบนโยบายการส่งเสริมการขายของหนังสือพิมพ์
แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจทั้ง 3 ฉบับคือ ฐานเศรษฐกิจ ประชาชาติธุรกิจ และคู่แข่งธุรกิจจะส่ง
แนวคำถามไปให้ล่วงหน้าก่อนเข้าพบเพื่อทำการสัมภาษณ์แบบลึก(Depth Interview) ด้วย
ตนเอง

นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
กับกิจกรรมการส่งเสริมการขายของผู้จัดการรายสัปดาห์ เนื่องจากปัจจุบันหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ
รายสัปดาห์ไม่มีผู้รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการขายโดยตรงที่จะให้ข้อมูลได้

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ซื้อหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจจำนวน 300 คน
ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง รวมทั้งขอความร่วมมือจากเพื่อน ๆ ให้เป็นผู้นำ
แบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และรอเก็บแบบสอบถามในทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เิงพรรณนา

-อธิบายสภาพการดำเนินงานและรูปแบบตลอดจนกิจกรรมการส่งเสริมการขาย
ที่หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจแต่ละฉบับนำมาใช้อย่างละเอียด ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์
แบบลึกกับผู้บริหารที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการขาย ตลอดจนสืบค้นข้อมูลในระดับทุติยภูมิ

-อธิบายตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการอ่าน/
ซื้อ การรับรู้และความคาดหวังด้านคุณลักษณะหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ รูปแบบและ
กิจกรรมการส่งเสริมการขาย โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 เป็นการหาปัจจัยจุดใจที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจซื้อหนังสือพิมพ์
แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจ โดยการหาค่าเฉลี่ยและอันดับ

สมมติฐานข้อที่ 2 เป็นการหาความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการซื้อหรือไม่ซื้อ
หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ-เศรษฐกิจกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ซื้อ โดยสถิติที่นำมา
วิเคราะห์คือ การหาค่าไคสแควร์ กำหนดให้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย